
---

1. UVOD

1.1 Predmet i problem istraživanja

Ukupna vrijednost hartija od vrijednosti u Republici Srpskoj prelazi 4 milijarde KM od kojih se 25% nalazi u vlasništvu građana Republike Srpske. Iako građani posjeduju značajan broj hartija od vrijednosti (HOV) njihovo znanje o investiranju, prinosima na HOV i rizicima koji prate to investiranje je na vrlo niskom nivou. S obzirom na vrlo neizvjesnu budućnost i krize koje zahvataju različite fondove u Republici Srpskoj (penzioni, zdravstveni, dječiji...) biće potrebno da se građani što više uključe u sticanje znanja o pravilima i načinima investiranja u HOV i tako sebi obezbijede izvor dodatne zarade i izvjesniju budućnost. Građani treba da nauče da sagledaju finansijsko stanje svakog preduzeća, banke, fonda i tek onda da odluče koje su HOV kvalitetne i dobre za kupovinu a ne da kupe akcije neke propale firme ili da postanu žrtve zelenaških kredita i raznih drugih prevara.

1.2 Svrha, značaj i cilj istraživanja

Cilj ovog diplomskog rada je pokazati koje se jednostavne metode mogu koristiti za mjerenje i upravljanje rizikom pojedinih HOV. Cilj je bio i pokazati kako se pomoću tih metoda može formirati optimalni portfelj HOV sa zadovoljavajućim povratom i minimalnim rizikom.

1.3 Hipoteza istraživanja

Najveće promjene u Republici Srpskoj u zadnje vrijeme su se desile na tržištu hartija od vrijednosti. Sve veća vaučerska privatizacija je usloвила to da su sve veći broj građana postali akcionari u privatizaciono investicionim fondovima (PIF-ovima) i raznim preduzećima. U zadnjih nekoliko godina pojavile su se i obveznice za staru deviznu štednju, ratnu štetu te obveznice opština, banaka i raznih firmi. Zbog kratkog perioda postojanja tržišta HOV u Republici Srpskoj mnogi smatraju da nije moguće provesti mjerenje i upravljanje tržišnim rizikom u Republici Srpskoj. Zato će se pomoću ovog rada pokušati dokazati hipoteza koja glasi: "Na tržištu HOV Republike Srpske moguće je formirati niskorizični portfelj HOV koji ima solidan očekivani prinos koji je veći od kamatne stope kada bi se kapital ulagao u banke".

1.4 Metode istraživanja

U izradi diplomskog rada korišćena je stručna literatura domaćih i stranih autora kao i znanje stečeno na studiju. Korišćeni su i podaci sa Banjalučke berze. Istraživački rad je korišćen prilikom opažanja kretanja cijena pojedinih akcija na Banjalučkoj berzi tj. u Republici Srpskoj.

1.5 Struktura rada

Rad se sastoji od pet poglavlja. Prvo poglavlje je uvod i ono se odnosi na metodologiju izrade rada. U drugom poglavlju je objašnjen pojam "hartije od vrijednosti" (HOV), podjela HOV po raznim kriterijumima i vrste HOV. U trećem poglavlju su analizirane HOV pomoću

---

fundamentalne i tehničke analize. U četvrtom poglavlju je objašnjeno upravljanje portfeljom HOV i u završnom petom dijelu je analizirana Banjalučka berza i pojedine akcije Banjalučke berze.